

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace
partnerství
| LIDÉ A PŘÍRODA

Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union
www.swiss-contribution.cz

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce.
www.nadacepartnerstvi.cz

ODDLUŽENÍ

Co oddlužení znamená

Kdy je možné požádat

Co dělat, když není možné

**VZÁJEMNÉ
SOUŽITÍ**

Obecně prospěšná
společnost

Obsah

CO JE OSOBNÍ BANKROT - ODDLUŽENÍ	4
PRO KOHO JE ODDLUŽENÍ URČENO?	5
ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ O ODDLUŽENÍ.....	6
DLUŽNÍK.....	6
VĚŘITELÉ	6
INSOLVENČNÍ SPRÁVCE	7
DALŠÍ OSOBY	8
ZPŮSOBY ODDLUŽENÍ	8
PRŮBĚH INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	9
POVINNOSTI DLUŽNÍKA	12
RIZIKA ODDLUŽENÍ.....	13
PŘED PODÁNÍM NÁVRHU	13
PO PODÁNÍ NÁVRHU	13
PO SCHVÁLENÍ ODDLUŽENÍ	13
PO OSVOBOZENÍ OD POVINNOSTI PLATIT NEUSPOKOJENÉ POHLEDÁVKY	14
DALŠÍ RIZIKA.....	14
ROZDÍL MEZI ODDLUŽENÍM A KONKURSEM	14
CO DĚLAT, KDYŽ NESPLŇUJI PODMÍNKY ODDLUŽENÍ?	15
SPLÁCENÍ.....	15
DOHODA	16
SLOUČENÍ – KONSOLIDACE DLUHŮ	17
VÝHODY KONSOLIDACE	17
NÁKLADY KONSOLIDACE.....	18
PŘÍLOHA	19
UŽITEČNÉ ODKAZY A KONTAKTY	19

Informační brožura byla vytvořena pracovníky Sociálně právní poradny, Vzájemné soužití o.p.s. v rámci projektu Jak z toho ven podpořeného z Programu švýcarsko-české spolupráce.

V Ostravě, únor 2015

O oddlužení jistě slyšel každý z nás. V této brožuře se Vám pokusíme vysvětlit, co přesně znamená **osobní bankrot** (oddlužení), jaké podmínky je potřeba splnit a pro koho je oddlužení vhodné.

O oddlužení panuje řada mýtů, což je způsobeno také tím, že se jedná o relativně nový institut. V následujícím textu se tyto mýty pokusíme vysvětlit.

Co je osobní bankrot - oddlužení

1.ledna 2008 vstoupil v účinnost zákon č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení – tzv. insolvenční zákon.

Tento zákon byl vydán v souvislosti s potřebou řešit, co se stane se společností, která se předluží a nebude schopna dostát svým závazkům. Pro tyto případy pak stanovil pravidla a postupy, jak dluhy společnosti vyplatit věřitelům a jak činnost společnosti ukončit.

Později byla přidána možnost řešení předlužení fyzických osob a to ohledně dluhů, které tato osoba má z jiných činností než z podnikání. Oddlužení je tak způsob provedení insolvenčního řízení, je od něj odvozené.

Důležitou oblastí, kterou insolvenční zákon upravuje je tzv. osobní bankrot neboli oddlužení.

Oddlužení má umožnit dlužníkovi „nový start“.

Osobní bankrot **může být řešením** pro člověka, kterému dluhy tzv. přerostly přes hlavu, musí ale splnit podmínky pro oddlužení. Bohužel není určeno pro všechny dlužníky a ne vždy je výhodné.

Pokud se rozhodnete pro osobní bankrot, je třeba zvážit všechna pro a proti, dobré je poradit se s odborníkem a nenechat se ovlivnit podvodnými společnostmi, kterým nejde o to Vám pomoci, ale jejich cílem je zbohatnout na vašem problému. Často se totiž stává, že lidé topící se v dlužích v zoufalé snaze a touze po řešení jejich situace se nechají zlákat nabídkou společnosti, či osob, které dlužníkům nabídnou skvělou možností ukončení jejich dluhů. Problémem je však situace, kdy tyto osoby zavážou dlužníka k zaplacení smluvní odměny za to, že dlužníkovi „pomohou“. Zpravidla se tak stane, že dlužník jednoduše přidá tyto osoby mezi své věřitele, a ti jsou pak z příjmů dlužníka poměrným způsobem spolu s původními věřiteli vypláceni.

Bohužel existuje v České republice spousta společností, které své podnikání zaměřují na osoby v tísní, zadlužené a zoufalé, zneužívají této situace a mohou Vás dostat do ještě větších potíží a vaše zadlužení ještě zvýšit.

Oddlužení je výsledkem soudního řízení, které má stanovený průběh a pravidla stanovená Insolvenčním zákonem č. 182/2006 Sb., v platném znění.

O oddlužení může požádat pouze dlužník.

Oddlužení může povolit pouze soud.

O oddlužení může požádat pouze dlužník, návrh na vyhlášení úpadku (ten je součástí návrhu na povolení oddlužení) však může podat i věřitel. Dlužník pak má 30 dnů od chvíle, kdy je mu návrh doručen, aby podal návrh na povolení oddlužení.

Pro koho je oddlužení určeno?

Oddlužení je určeno pro fyzické osoby, které se do dluhů dostaly nepodnikatelskou činností.

Nově od 1.1.2014 je možné oddlužit společně manžele a také osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ).

Podmínky schválení osobního bankrotu:

- ✓ Více věřitelů – tzn. nejméně dva (věřitel = ten, komu dlužíte. Může jít o osobu nebo jakoukoli společnost, banku apod.)
- ✓ Peněžité závazky, s jejichž úhradou je dlužník (ten kdo dluží) více než 30 dnů po splatnosti a
- ✓ Není schopen tyto závazky plnit (tzv. platební neschopnost)
- ✓ Stálý příjem nebo vlastnictví majetku
- ✓ Schopnost vyplatit během 5 let oddlužení nejméně 30 % z dluhů – na internetu funguje několik „kalkulaček“, kde si lze vše přepočítat. Odkazy jsou uvedeny v příloze.

Za stálý příjem jsou považovány příjmy z pracovní činnosti, důchod, apod. **nepřihlíží se k dávkám.** U OSVČ zde pak nastává právě odklon insolvenčního návrhu k řešení formou běžné insolvence, tedy nikoli oddlužením, neboť pokud OSVČ stále pracuje na podnikatelském příjmu, pak by stejně nebylo možné určit, zda a jakou částku je možné použít ve splátkovém kalendáři na úhradu dluhů.

Dalším případem pak je fakt, že dlužník pracuje jednak jako zaměstnanec, ale zároveň také podniká. Pro účely oddlužení pak lze použít pouze příjmy ze zaměstnání, ohledně příjmů z podnikání je použití oddlužení sporné. Je

však možné, aby majetek získaný z podnikání, což jsou i peníze formou zisku, byly použity na úhradu dluhů.

Účastníci řízení o oddlužení

Účastníky insolvenčního řízení jsou dlužník – žadatel, věřitelé (popř. jejich společný zástupce) a insolvenční správce. Rozhodujícím orgánem pak je místně příslušný krajský soud.

Dlužník

Jak bylo dříve uvedeno, dlužník který se ocitne v situaci, kdy má alespoň dva dluhy více než 30 dní po splatnosti a neexistuje způsob, jak by je okamžitě vyplatil vlastními silami, je předlužen a může žádat o oddlužení.

Dlužník musí v každém případě řádně a pravdivě uvést všechny okolnosti existence dluhů, což neznamená, že by měl obhajovat důvody jejich vzniku, ale musí řádně a pravdivě určit jejich výši, případně, jestli je nějak hradil apod., s cílem přesně určit, jak vysoká je částka celkového dluhu dlužníka.

Dlužník je také povinen označit všechny věřitele, o kterých je mu známo, že proti němu mají pohledávku. Jestliže splní podmínku alespoň dvou splatných dluhů, pak je pro účely řízení nezbytné, aby určil a označil i další možné dluhy, byť by tyto nebyly ještě splatné. Zde pak existuje rozdíl mezi dluhy zajištěnými a nezajištěnými. Nejčastěji se však jedná o dluhy nezajištěné (tedy nejsou nějak pokryté v případě vzniku prodlení zástavou, bankovní zárukou, apod.).

Věřitelé

Protože to, že dlužník si požádal o oddlužení, je uvedeno na internetu v insolvenčním rejstříku, pak má věřitel právo a zároveň povinnost se přihlásit do řízení se svou pohledávkou a zařadit se tak mezi ostatní věřitele, aby mohl být stanoven celkový dluh a věřiteli zároveň poměr výplaty jeho podílu na splátkách, či prodeji majetku.

Věřitel, který ve stanovené lhůtě nepřihlásí svou pohledávku, ač byl dlužníkem jako věřitel řádně označen, nebo byl dokonce vyzván insolvenčním správcem, pak nemá nárok na vyplacení ani části dluhu, nebude se s ním počítat v rozpočítání splátek a po skončení oddlužení stejně jako ostatní nemůže úspěšně vymáhat po dlužníkovi dluh.

Nejčastěji se tak jedná o věřitele, fyzické osoby, které kdysi dlužníkovi něco půjčily, pak s ním přerušily kontakt a následně se ani nedozvěděly o tom, že dlužník je v oddlužení a ony nechaly uplynout lhůtu k přihlášení pohledávek bez povšimnutí.

V průběhu insolvenčního řízení pak věřitel nemá právní nárok na vymožení dluhu, který je v oddlužení, ani dalších dluhů, které u něj má dlužník a které věřitel řádně nepřihlásil do insolvenčního řízení. Pokud se navíc jedná o dluhy spojené např. s neplněním úvěrové smlouvy, tedy o dluhy odvozené a dluhy o kterých nemusí dlužník vědět, je jen na zodpovědnosti věřitele, jestli je do insolvenčního řízení přihlásil ve lhůtě. Pakliže toto nesplní, nemůže se domáhat jejich vyplacení a po skončení oddlužení je již vymáhat ani nemůže začít.

Poznámka: v případě, že by to věřitel přeci jen udělal a dlužníka po skončení oddlužení poháněl k zaplacení dluhu (třeba zbytku dluhu po odečtení poměrné vyplacené částky z oddlužení), může dlužník namítnout provedené oddlužení a soud návrh věřitele jako neoprávněný zamítne.

Insolvenční správce

Insolvenční správce je odborně znalá osoba, kterou ze seznamu insolvenčních správců vybere příslušný soud, a která je pro řízení o oddlužení vykonavatelem a dozorem. Provádí vlastní srážky, insolvenčnímu správci se zodpovídá dlužník po celou dobu trvání oddlužení, věřitelé komunikují v průběhu celého procesu také s insolvenčním správcem, jednoduše řečeno, přes insolvenčního správce probíhá „výkon“ oddlužení.

Insolvenční správce postupuje podle rozhodnutí a pokynů soudu, protože činnost vykonává převážně osobně, může být z daného případu vyloučen a nahrazen pro případ hrozící podjatosti. Důvodem podjatosti může být vztah k předmětu věci, nebo k osobám zúčastněným.

Příklad: Insolvenční správce Jan Bohatý je bratrem dlužníka Petry Chudé. Protože by z důvodu rodinného vztahu mohlo dojít k nesprávnému a nepravému postupu v řízení o oddlužení (typicky že by bratr sestře napomáhal a nadržoval), pak zástupce věřitelů namítne podjatost insolvenčního správce a soud místo něj ze seznamu vybere jiného. V praxi by se však Jan Bohatý po zjištění, že jeho sestra je v dané věci dlužníkem pravděpodobně vyloučil pro podjatost sám, aby nezdržoval řízení a navíc, aby nezavdal příčinu k podezření, že pro sestru chtěl nějakou neoprávněnou výhodu navíc.

Další osoby

Mezi další osoby, které se v insolvenčním řízení mohou vyskytnout, patří především zaměstnavatelé dlužníka. Tyto osoby nicméně nejsou účastníky vlastního řízení, jen vedení řízení má pro ně určité povinnosti, v případě schválení oddlužení pak především provádění srážek ze mzdy a zasílání srážky insolvenčnímu správci.

Další osobou, která může v určité části insolvenčního řízení hrát roli je manžel/ka dlužníka, neboť ti musí dát souhlas se způsobem vypořádání společného jmění manželů. Tento postup se uplatní v případě, kdy dlužník je v manželství ale oddlužení podstupuje samostatně. Pak do srážek a majetku je započten jen jeho příjem a pak majetek, který je jeho na základě společného jmění manželů. Výhradní majetek manžele není možné v insolvenčním řízení použít, a to ani v případě, kdy by manžel/ka majetek použít chtěla.

V případě, kdy oddlužení podstupují manželé oba společně a nerozdílně, pak souhrn celého jejich majetku a příjmů je určující pro určení poměru vyplacení dluhů.

Způsoby oddlužení

splátkový kalendář

Dlužník je povinen měsíčně splácet věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.

Splátkový kalendář trvá max. 5 let.

zpeněžení majetkové podstaty

Při zpeněžení majetkové podstaty je prodán dlužníkuv majetek, které má do okamžiku povolení oddlužení. Později získaný majetek je možné prodat pouze s dlužníkovým souhlasem.

Pro získání peněz z prodeje věcí ve vlastnictví dlužníka se nabízí přiblížení k zpeněžení majetku dlužníka v exekčním řízení. Opět do něj spadají věci movité i nemovité, krom nezbytného vybavení domácnosti a případně věci, které dlužník potřebuje k výkonu povolání. Je např. možné zpeněžit automobil, nikoli však dlužníkovi, který jej jako kurýr používá ke své práci.

kombinace

Je možné v rámci rozhodování soudu o způsobu provedení oddlužení výše uvedené způsoby použít oba najednou, tedy na počátku oddlužení se dlužníkovi prodá a zpeněží majetek, o ten se poníží dluhy a následně dle možností stanovených zákonem je srážen dlužníkuv příjem. V takovém případě celková částka dlužníkem takto vyplacená musí v souhrnu činit alespoň 30 % celkové výše dluhů.

Průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení lze rozdělit do několika fází:

1. Zahajovací fáze

Tato fáze zahrnuje především ověření samotným dlužníkem, zda splňuje podmínky stanovené pro povolení oddlužení.

Dalším krokem je vyplnění formuláře **Návrh na povolení oddlužení**, který v sobě obsahuje Insolvenční návrh a doložení potřebných příloh. Ten v podstatě znamená, že dlužník se chce podrobit insolvenčnímu řízení, a jako způsob řešení svých dluhů navrhuje provedení oddlužení (jako způsobu řešení situace).

Po jeho úspěšném vyplnění následuje **doručení soudu** (podává se ke krajskému soudu, v Praze městskému).

2. Zjišťovací fáze

V této fázi soud zjišťuje, zda Insolvenční návrh **obsahuje všechny náležitosti, je srozumitelný a určitý**. Pokud tomu tak není, soud do 7 dnů od doručení návrh odmítne.

V případě, že k návrhu na Povolení oddlužení nejsou připojeny zákonem požadované přílohy nebo pokud nemají potřebné náležitosti, vyzve soud dlužníka k jejich doplnění.

V tomto okamžiku by tak dlužník správně měl zjistit a doložit všechny dluhy, o kterých může něco vědět, měl by zjistit jejich přesnou výši a osobu

věřitele. Dlužník je povinen přiznat všechny dluhy, které v současnosti má, přičemž ty splatné jsou pro řízení směrodatné, ty které budou splatné teprve v budoucnu, se posoudí podle podmínek splatnosti.

Již tady je třeba si dát dobrý pozor, protože každý dlužník uvažující o řešení své situace formou oddlužení má jen jeden pokus. Jestliže tedy neuvede ve formuláři veškeré formální náležitosti správně, soud jeho návrh odmítne. Odlišně od jiných běžných soudních řízení zde soud nemá povinnost dlužníka = navrhovatele vyzvat k opravě podání, tedy podání musí na soud být podáno správně již napoprvé.

Další pokus o podání návrhu na oddlužení má pak dlužník až po uplynutí pěti let.

3. Rozhodovací fáze

Pokud soud shledá, že je návrh v pořádku, a že se dlužník nachází v úpadku či hrozícím úpadku, **vydá o tom rozhodnutí**. To bude mimo jiné obsahovat, zda se dlužník nachází **v úpadku/hrozícím úpadku, kdo mu je stanoven jako insolvenční správce a datum přezkumného jednání** a schůze věřitelů.

Doplňujeme, že v této chvíli ještě soud nerozhoduje o vlastním způsobu řešení dluhů. V první řadě totiž **soud jen potvrdí skutečnost**, že dlužník je předlužen a není schopen bez pomoci své dluhy vyplatit.

4. Vlastní průběh oddlužení

Při přezkumném jednání soud rozhodne na základě stanoviska věřitelů o formě oddlužení, tj. **o splátkovém kalendáři** nebo **zpeněžení majetku**.

Jednání věřitelů se týká pouze těch věřitelů, kteří řádně dle výzvy soudu přihlásili své pohledávky do řízení. K tomu je soud vyzývá s přiměřenou lhůtou, přičemž věřitelé mohou přihlásit jen pohledávky splatné, nebo v blízké době splatné podle doby stanovené soudem. Jestliže pohledávky řádně přihlášené nejsou přijaty, protože nesplňují podmínky, nepřihlíží se k nim.

Poté, co jsou známi všichni věřitelé dlužníka, je nařízeno jednání, kde se věřitelé mohou vyjádřit ke způsobu řešení oddlužení.

Věřitelé v průběhu trvání oddlužení **nemohou požadovat po dlužníkovi**, aby jim splácel či jinak plnil dluh. Pokud by přesto dlužníka vedle probíhajícího oddlužení k plnění vyzvali, dlužník je může odmítnout a odkázat na insolvenčního správce.

Poznámka: odmítnutí dalšího splácení dlužníkem mu nesmí jít k tíži, neboť kdyby začal skutečně během trvání oddlužení jednomu věřiteli splácet, porušuje podmínky oddlužení v tom smyslu, že nepřípustně zvýhodňuje jednoho věřitele před ostatními. Dlužník tak pro vlastní ochranu by neměl na žádnou takovou výzvu přistoupit.

V případě splátkového kalendáře je dlužníkovi prováděna srážka z jeho příjmů, která je následně rozdělena přihlášeným věřitelům dle výše jejich podílu. Insolvenční zákon ukládá dlužníkovi plnění řady povinností (viz níže), pokud by je neplnil, mohlo by být oddlužení zrušeno a nařízen konkurs.

Přesně to znamená, že soud poté, co mu dlužník předloží všechny své příjmy (a nesmí po hrozbou ukončení řízení žádné příjmy zatajit), stanoví výši srážek, tedy splátek, které budou po dobu pěti let placeny přímo k rukám insolvenčního správce, zpravidla a ž na míru provádění srážek ze mzdy v exekčním řízení. Dlužník se tak po odečtu splátek dostane na úroveň **tzv. nezabavitelného minima**, z čehož musí vyžít. Zároveň výše splátek za celou dobu trvání oddlužení musí být alespoň 30 % z výše všech dluhů.

V praxi se však každý insolvenční správce snaží, aby splátky dlužníka pokryly v době oddlužení alespoň 33 %, tři procenta navíc jsou rezerva pro případný výpadek příjmu, nebo snížení příjmu vlivem nemocenské, apod. Pro dlužníka, který těsně nesplní podmínku 30 % splacených dluhů, je také možné přibrat ke splácení další osobu, která formou **darovací smlouvy** před insolvenčním správcem, potažmo před soudem přislíbí, že bude příjem dlužníka o pravidelný dar navyšovat do určité míry (takové, aby dlužník již splnil zákonné podmínky pro oddlužení.

5. Osvědčovací fáze

Jestliže dlužník splnil všechny své povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, může požádat soud o osvobození od placení zbývajících pohledávek, které dosud nebyly uspokojeny – jednoduše řečeno „**o odpuštění zbývajících závazků**“. Toto osvobození se ovšem nevztahuje na zákonem stanovené výjimky, např. náhradu škody na zdraví.

Po dlužníkově případném osvobození plyne tříletá lhůta, během které může být oddlužení zpětně zrušeno v případě, že bude zjištěno, že dlužník některou ze svých povinností porušil.

Usnesení „o bezdlužnosti“ tedy osvědčení o splnění celého procesu oddlužení v praxi pochopitelně neznamená, že dlužník nebude kontaktován věřiteli s výzvou k zaplacení zbytku dluhu. Jediný rozdíl oproti jiným dlužníkům je ten, že věřitel dlužníka po oddlužení nemá právní nárok na úhradu dluhu – dlužník nemusí dluh uhradit, stačí jen zaslat kopii usnesení věřiteli s odkazem na to, že dluhy věřitele již byly vypořádány.

Povinnosti dlužníka

Dlužník musí během oddlužení plnit následující povinnosti (podle způsobu, jakým oddlužení probíhá):

Pokud je oddlužení formou splátkového kalendáře:

- vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost (v případě ztráty zaměstnání nemusí být oddlužení zrušeno, důležité je, že dlužník je i nadále schopen splatit 30% svých dluhů během 5 let)
- hodnoty získané dědictvím a darem zpeněžit a jejich výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy použít k mimořádným splátkám
- bez zbytečného odkladu oznamovat každou změnu svého bydliště a zaměstnání
- 2x do roka předkládat přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců
- nezatajovat žádný ze svých příjmů
- neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody
- nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit

Pokud oddlužení probíhá formou zpeněžení majetku

- umožnit zpeněžení majetkové podstaty (tj. např. umožnit k němu insolvenčnímu správci přístup)
- je-li zpeněžena nemovitost, kterou dlužník používá k bydlení své rodiny, anebo byt ve vlastnictví dlužníka, je dlužník povinen je vyklidit

Rizika oddlužení

Před podáním návrhu

1. dlužník požádá o oddlužení **příliš brzo** (není v úpadku nebo hrozícím úpadku) **nebo příliš pozdě** (jeho příjmy již nepostačují na zaplacení požadované výše pohledávek nezajištěných věřitelů)
2. Chybně vyplněný návrh na oddlužení může mít za následek odmítnutí návrhu, případné doplňování pak oddálení schválení oddlužení. V krajním případě může skončit konkursem.

Po podání návrhu

1. Je nutné sledovat pečlivě **příchozí poštu** a **spolupracovat se soudem i insolvenčním správcem**. Pokud by tak dlužník nečinil, soud návrh zamítne. Mezi dlužníkovy povinnosti patří i **dostavit se na schůzi věřitelů**.
2. Dlužník musí počítat s tím, že jej soud může vyzvat k **zaplacení zálohy na náklady řízení** – její výše může být až 50 000 Kč.
3. **O způsobu oddlužení rozhodují nezajištění věřitelé** (pokud nerozhodnou oni, tak soud), dlužník jej pouze navrhuje. Může se tedy stát, že např. dlužník navrhuje zpeněžení majetkové podstaty, věřitelé se však rozhodnou pro splátkový kalendář.

Po schválení oddlužení

1. Soud může zrušit oddlužení i po jeho schválení a rozhodnout o konkursu. Hlavními důvody jsou – **dlužník neplní své povinnosti**, dlužník **nemůže plnit podstatnou část splátkového kalendáře**. Při zrušení oddlužení se zpětně připočítají všechny úroky.
2. **Dlužník nepodá návrh na osvobození od povinnosti platit** neuspokojené pohledávky. Bez tohoto návrhu soud nemůže o osvobození rozhodnout.

Po osvobození od povinnosti platit neuspokojené pohledávky

1. Soud může osvobození odejmout (vyjde najevo podvodné jednání nebo zvýhodňování některého z věřitelů). Dále taky osvobození zaniká, jestliže by dlužník byl odsouzen za úmyslný trestný čin (poškození věřitele, v souvislosti s oddlužením)
2. Pokud by se dlužník, který byl „oddlužen“, dostal **do pěti let po osvobození opět do finančních potíží, nemůže o oddlužení znovu žádat.**

Další rizika

Zveřejněním Návrhu na povolení oddlužení v insolvenčním rejstříku o sobě dlužník na internetu **zveřejní řadu osobních údajů.**

Rozdíl mezi oddlužením a konkursem

Rozdíl je podstatný. Oddlužení a konkurs jsou dva různé způsoby řešení úpadku, kdy konkurs je způsobem všeobecným a oddlužení speciálním, zvláštním.

V zásadě lze hlavní rozdíl spatřovat v tom, že v konkurzu je dispozice s majetkem dlužníka převedena na insolvenčního správce a tento majetek zpeněžuje za účelem uspokojení pohledávek věřitelů. **Neuspokojené závazky nezanikají, ale po skončení konkursu je dlužník stále povinen je uhradit.**

V oddlužení naopak dlužník disponuje svým majetkem, přičemž u oddlužení splátkovým kalendářem, jež je daleko nejčastější, je povinen ze svých příjmů po dobu nejdéle 5 let hradit pravidelné úhrady. Po úspěšném ukončení oddlužení je zbaven povinnosti uhradit nesplacené či nepřihlášené pohledávky věřitelů.

konkurs, což je tzv. likvidační řešení úpadku. Při něm je zpeněžen dlužníkův majetek (nelze ovšem prodat všechny dlužníkovi věci, musí mu zůstat ty, které nelze postihnout výkonem rozhodnutí či exekucí) a výtěžek je použit na uhrazení závazků. Pokud není v Insolvenčním zákoně stanoveno jinak, neuhrazené dluhy nebo jejich části nezanikají. Soud

nemusí automaticky rozhodnout o způsobu řešení ve formě oddlužení. Pokud pro něj nejsou splněny podmínky, přichází na řadu konkurs.

Co dělat, když nesplňuji podmínky oddlužení?

V případě, že nemáte možnost požádat soud o oddlužení, bude nejspíš potřeba uvažovat o jiných možnostech, jak potíže s dluhy řešit.

Nejdůležitější je začít dluh řešit. Nestydte se oznámit věřiteli (tomu, komu dlužíte), že máte problém se zaplacením dluhu, protože dluh musíte uhradit. Pokud máte zpoždění se zaplacením dluhu, jeho výše poroste kvůli úrokům z prodlení a často také kvůli pokutám. Proto se domluvte na **odkladu jeho zaplacení**, nebo **na splátkách**. I když Vám věřitel umožní zaplatit dluh později, neznamena to, že nebudete k dluhu muset uhradit i výše zmíněné pokuty a úroky. Jakmile se ale dluh dostane do soudního řízení, je zpravidla již na domluvu pozdě, a budete muset navíc zaplatit vysoké poplatky.

Splácení

Věřitel je povinen přijmout na zaplacení dluhu jakoukoli částku. Nemáte-li tedy dostatek peněz na zaplacení celého dluhu, pošlete alespoň část, abyste dluh zmenšili.

Opět zase platí, že **dopředu** dejte věřiteli vědět o problému s placením!

Splácet lze jakýkoli dluh, i kdyby Vám věřitel tvrdil něco jiného. Protože musí přijmout každou částečnou splátku dluhu, je na Vás určit, jaká bude výše splátky. Je třeba si dobře rozvrhnout, kolik si můžete dovolit splácet, protože jestli se jednou s věřitelem dohodnete na splátkách dluhu a pak nebudete bezdůvodně schopni dodržet ani tuto dohodu, věřitel s Vámi již nemusí vůbec chtít jednat a může činit kroky, aby z Vás celý dluh vymohl soudně naráz.

Při splácení je také třeba předem spočítat, o kolik se zvýší původní dluh, protože splácením nepřestane běžet doba, po kterou se počítají ze zbývajících dluhu úroky z prodlení. Může tak nastat situace, kdy dlužníkovy splátky nepostačí ani na úhradu úroků z prodlení a takový dluh tak může dlužník splácet donekonečna.

Doporučujeme proto předem spočítat, o kolik sníží splátka dluh (a uhradí úroky z prodlení) a podle toho zjistit, jak dlouho bude potřeba takto splácet.

Aktivní splácení dluhu může mít vliv na případné pozdější soudní řízení. Jestliže splátky budou dostatečné, ale věřitel dlužníka přesto zažaluje, může kvůli splátkám celé řízení dopadnout tak, že věřiteli soud nepřizná náklady soudního řízení.

Jestliže dlužník splácí dluh postupně tak, že „na ruku“ věřiteli předává nějaké částky, je důležité nechat si od věřitele vystavit doklad o přijetí splátky. To proto, aby mohl dlužník prokázat, že skutečně splátku uhradil.

U splátek však dlužníkovi nepomůže se s věřitelem dohadovat o tom, že mu musí vystavit doklad o předané splátce. V žádném případě si pak dlužník nesmí myslet, že odmítnutím přijetí splátky už věřitel vůbec nechce dluh zaplatit. Jestliže nastane tento problém, řešení je jediné - zjistit bankovní účet věřitele a poslat splátku na něj.

Dohoda

Věřitel **není povinen** přistoupit na Vámi navrhované nové splácení dluhu, může chtít uhradit celý dluh naráz většinou v určité lhůtě. Pokud nemůžete uhradit celou částku, pořád platí, že úhradou alespoň části ukážete snahu věc řešit. Dohodnout se s věřitelem ohledně dluhu můžete skutečně na čemkoliv. Od prominutí penále či smluvních pokut nebo úroků z prodlení, po odklad splácení, nové splácení, zajištění dluhu, až po způsob jeho vyplacení.

Vždy přitom platí, že jestliže věřitel nechce dohodu, dlužník jej žádným způsobem nemůže nutit. Toto pochopitelně funguje i obráceně.

Dohoda může být domluvena **ústně, po telefonu, písemně, elektronicky nebo dopisem**. Pokud by ovšem mělo dojít k soudnímu řízení, pak písemné dohody doložit a prokázat lze, u ústních nebo telefonických je velký problém je prokázat. Proto, jestliže je **možnost** domluvit se s věřitelem na uzavření písemné dohody, rozhodně se vydejte touto cestou.

K dohodě nemůže být nucen ani věřitel, ani dlužník. Nemá smysl se snažit dohodnout s věřitelem „za každou cenu“. Jestliže věřitel v podmínkách dohody požaduje nesmyslné částky nebo nesmyslné podmínky, pak prostě k dohodě nedojde a dlužník plní podle svých možností. Věřitel má ovšem možnost postupovat ve vymáhání dluhu dalšími kroky. Na druhou stranu

věřitel má stejnou možnost vymáhat dluh dalšími kroky i v případě ústní (neprokazatelné) dohody.

Nový občanský zákoník uvádí, že jestliže se strany dohodnou na splácení dluhu, pak jestliže neuvedou jinak, nebudou po dobu plnění dohody dlužníkem k dluhu přičítány úroky z prodlení.

Sloučení – konsolidace dluhů

Konsolidaci nebo-li **sloučení** více půjček či úvěrů do jednoho, dnes nabízí většina finančních institucí. Konsolidací se totiž všechny vaše **dluhy sloučí do jednoho**, který budete následně splácet. Z účtu vám tak bude měsíčně odcházet jen jedna splátka, navíc mnohdy až o tisíce korun nižší, než jste doposud měsíčně za úvěry spláceli.

U většiny bank si můžete při **sloučení půjček** zvolit délku splácení, která se nejčastěji pohybuje od dvou do deseti let. Konsolidovat lze zpravidla všechny nebo alespoň většinu dluhů, a to i přes to, že je nemáte u jedné společnosti. Bankovní domy vám tak umožní do jedné půjčky sloučit spotřebitelské úvěry, kreditní karty, kontokorent, ale třeba také leasing na auto.

Výhody konsolidace

Sloučení více půjček do jedné může být řešením, pokud přestáváte zvládat svůj měsíční rozpočet a měsíčně vám na účtu chybí pár stovek nebo tisíc korun. Ke **konsolidaci svých dluhů** se však také často rozhodnou lidé, kteří potíže se splácením nemají.

Důvody pro to mohou být různé, například časová úspora nebo větší přehled nad domácím rozpočtem. Sloučením půjček a úvěrů také můžete **ušetřit za pravidelné bankovní poplatky**. Méně zaplatíte také za vedení několika úvěrových účtů, větší množství trvalých příkazů, které při konsolidaci sloučíte do jednoho, nebo za bankovní převody.

Pro konsolidaci dluhů budete potřebovat potvrzení o pravidelném příjmu.

Na první pohled se tedy **konsolidace dluhů** může zdát ve všech směrech výhodná, avšak toto první zdání může být klamné a na sloučení úvěrů

můžete naopak i prodělat. Zájemci o konsolidaci by si tak měli u banky ze všeho nejdřív ověřit podmínky, za kterých sloučení úvěrů nabízí.

Ne všechny bankovní domy vyhoví každému zájemci. Potíže můžete mít, pokud jste již v registru dlužníků. Počítejte také s tím, že většina solidních peněžních ústavů po vás bude chtít doložit **pravidelný měsíční příjem** a jeho výši. Jestliže stabilní zaměstnání s pravidelným a dostatečně vysokým příjmem nemáte, pak s největší pravděpodobností konsolidaci úvěrů či půjček nebudete moci využít.

Náklady konsolidace

V případě schválení si určitě u bankovních úředníků zjistěte **maximální dobu splácení, výši měsíční splátky a v neposlední řadě také roční procentní sazbu nákladů**, známou pod zkratkou RPSN. Než o konsolidaci začnete jednat, měli byste si také zjistit, za jakých podmínek můžete předčasně splatit své stávající závazky.

Sloučení půjček totiž funguje tak, že banka, u níž o **konsolidaci dluhů** žádáte, spočítá a vyplatí vaše závazky vůči jiným společnostem. A právě některé finanční instituce mohou požadovat sankce za předčasné splacení úvěru. Jedná se tedy o náklad, který je nutné do konsolidace promítnout.

Zápory konsolidace

Při tomto počítání snadno dojdete k závěru, že konsolidace není úplně pro každého až tak výhodná, jak by se na první pohled mohlo zdát. I **konsolidace dluhů** je totiž komerční produkt banky, a tak je potřeba i v tomto případě počítat s náklady v její prospěch. Vám se sice měsíční splátky zmenší, ale prodlouží se doba splácení. Výsledek je ten, že za své závazky ve finále můžete zaplatit i **mnohem více** než před samotným **sloučením úvěrů**, přičemž někdy se výsledná částka může lišit až o desetitisíce korun.

Máte-li tedy dostatečný příjem a splácení vašich úvěrů vám nedělá potíže, pravděpodobně pro vás nebude sloučení půjček příliš výhodné a uděláte lépe, pokud budete úvěry i nadále splácet jednotlivě. Pokud jste však dostali do situace, kdy výše všech vašich splátek začíná narůstat do nepříjemných rozměrů, **může být pro vás konsolidace vhodným způsobem**, jak ulevit své peněžence a nedostat se do větších potíží spojených s neschopností včas splácet své závazky.

Příloha

Užitečné odkazy a kontakty

Kalkulačka oddlužení

<http://www.penize.cz/kalkulacky/osobni-bankrot>

Poradna při finanční o.p.s.

Vítkovická 1 (budova ÚAN)

702 00 Ostrava

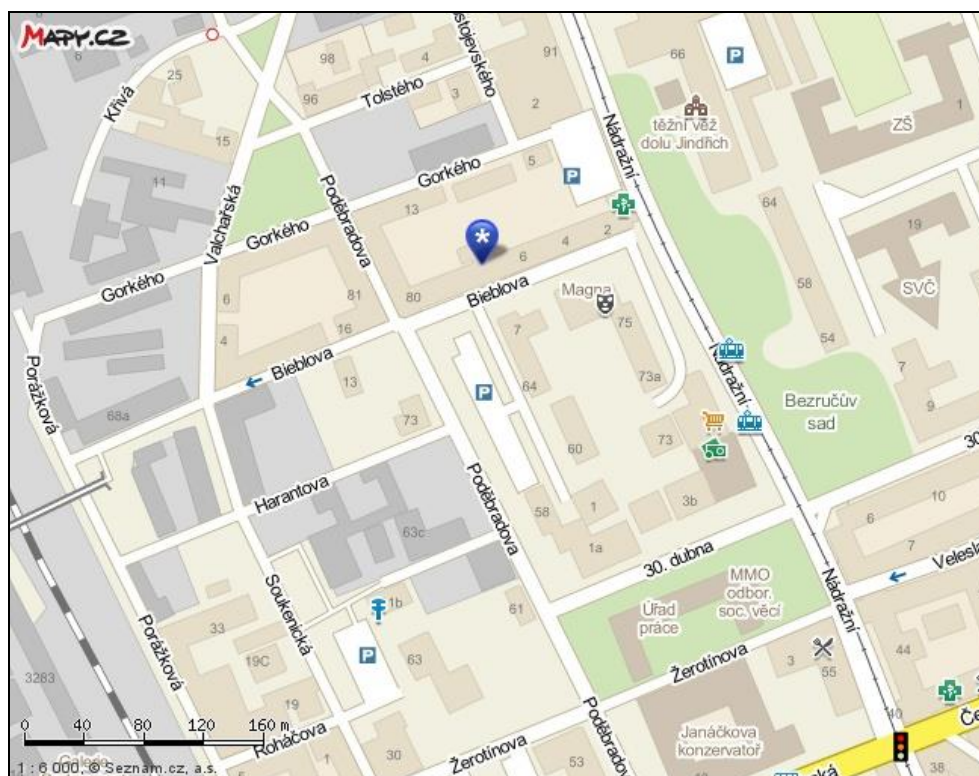
Tel. 595 532 740, 800 722 722

Poradna při finanční tísní mimo jiné poskytuje pomoc při vyplňování a podávání návrhu na povolení oddlužení (osobní bankrot).

Jedná se o bezplatnou poradnu.

Věříme, že Vám tato brožura přinesla potřebné informace, v případě nejasností nebo pokud si nevíte rady např. s vyplněním formulářů nebo s napsáním návrhu k soudu, můžete se obrátit na pracovníky **Sociálně právní poradny, Vzájemné soužití o.p.s.**

Najdete nás na ulici **Bieblova 8, v Moravské Ostravě**

Sociálně právní poradna poskytuje služby v tuto dobu:

Pondělí	8.00 – 12.00	13.00 – 16.00
Úterý	pro objednané	
Středa	8.00 – 12.00	13.00 – 16.00
Čtvrtek	8.00 – 12.00	odpoledne pro objednané

Kontakty:

tel. 596 128 401, 596 128 402
777 760 197
596 114 760 – ředitelka sociálních služeb

e-mail: poradna-souziti@seznam.cz

web: www.vzajemnesouziti.cz